

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-13-03/2012

P/12/193

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/193 –Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Tomasz Suchowierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84164 z dnia 15 października 2012 r. Marek Żukowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 84165 z dnia 22 października 2012 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-4]
Jednostka kontrolowana	„Karol Kulesza KALA Firma Wielobranżowa” (zwana w dalszej treści: „firmą KALA” albo „Firmą”), 16-010 Wasilków, ul. Gajna 36
Kierownik jednostki kontrolowanej	Karol Kulesza – właściciel. Pełnomocnikiem firmy KALA jest Pan Marek Kulesza. [Dowód: akta kontroli str. 5]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie¹ ocenia prowadzenie na zlecenie gmin działalności w zakresie wyłapywania i opieki nad bezdomnymi zwierzętami w latach 2011-2012 (do 1 lutego 2012 r., tj. do dnia zawieszenia działalności).

Negatywną ocenę uzasadnia:

- prowadzenie działalności w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt bez wymaganych zezwoleń wójtów gmin,
- odławianie bezdomnych zwierząt, pomimo niezapewnienia im miejsc w schroniskach objętych nadzorem weterynaryjnym,
- przedstawianie gminom, podczas ubiegania się o zlecenie usług wyłapywania zwierząt, dokumentacji z której wynikało, że firma KALA prowadzi schronisko dla bezdomnych zwierząt (lub ma zapewnione miejsca w schronisku prowadzonym przez inny podmiot), podczas gdy faktycznie firma KALA, ani wskazany podmiot nie prowadziły schroniska w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt² oraz w konsekwencji wskazanie w umowach zawartych z 4 gminami w grudniu 2011 r. „schroniska firmy KALA”, jako miejsca, gdzie trafią odłowione zwierzęta.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm., zwana dalej „ustawą o ochronie zdrowia zwierząt”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Spełnianie przez podmiot prowadzący działalność w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt wymogów formalnych, dotyczących decyzji i zezwoleń umożliwiających prowadzenie takiej działalności

Opis stanu faktycznego

1.1. Firma KALA prowadziła działalność gospodarczą od 15 sierpnia 2008 r. Jedną z form działalności gospodarczej prowadzonej przez firmę KALA (wśród wielobranżowej działalności tego przedsiębiorcy) było wyłapywanie i odbieranie z gmin bezdomnych zwierząt (wg. zapisów z zawartych z gminami umów: „zagubionych, porzuconych, zagrażających bezpieczeństwu publicznemu, bezpieczeństwu w ruchu lądowym, zwierząt chorych, okaleczonych, będącymi ofiarami przemocy, wypadków komunikacyjnych, losowych”). Firma świadczyła działalność w tym zakresie:

- w 13 gminach w 2011 r.,
- w 6 gminach w 2012 r.

Z dniem 1 lutego 2012 r. firma KALA zawiesiła działalność gospodarczą.

[Dowód: akta kontroli str.5-9, 10-123]

Zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³, na wykonywanie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie gminy należy posiadać zezwolenie wydane przez wójta właściwego ze względu na miejsce świadczenia usług. Firma KALA nie ubiegała się o wydanie i nie posiadała takich zezwoleń w żadnej z obsługiwanych gmin.

Pełnomocnik KALI Pan Marek Kulesza wyjaśnił, iż: „*We wszystkich gminach, które obsługiwała firma KALA nie było rozporządzeń regulujących te kwestie. Do dnia dzisiejszego, ww. gminach nie ma uchwał Rady Gminy nakładających obowiązek występowania o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności polegającej na ochronie przed bezdomnymi zwierzętami. /.../ Ponadto Gminy nie żądały od nas występowania o zezwolenie na prowadzenie tego typu działalności.*”

[Dowód: akta kontroli str. 124, 125-126, 170, 178-179, 203]

1.2. W okresie od 2011 r. do 1 lutego 2012 r., tj. do dnia zawieszenia działalności, firma KALA, ani współpracujące z nią Stowarzyszenie Na Rzecz Niesienia Pomocy Dla Bezdomnych Zwierząt TEMPL⁴ (które przyjmowało psy wyłapane przez firmę KALA) nie prowadziły schroniska dla zwierząt objętego nadzorem weterynaryjnym. Zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 1 pkt 2 i ust. 9 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt prowadzenie schronisk dla zwierząt jest działalnością nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną i wymaga uprzedniego zgłoszenia, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia, nadania numeru rejestracyjnego i wpisania do rejestru.

Firma KALA i Stowarzyszenie TEMPL posiadały w tym okresie miejsca przetrzymywania zwierząt w Wasilkowie przy ul. Gajnej 36, w Radziłowie i w Sieruciowcach, jednak żadne z tych miejsc nie było schroniskiem dla bezdomnych zwierząt (w rozumieniu przepisów art. 4 pkt 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt⁵). I tak:

- z informacji Powiatowego Lekarza Weterynarii (zwanego dalej „PLW”) w Białymstoku wynika, iż w Wasilkowie przy ul. Gajnej nie była prowadzona działalność podlegająca nadzorowi weterynaryjnemu, ani też nie zgłaszano zamiaru prowadzenia takiej działalności;
- z informacji PLW w Grajewie wynika, że w Radziłowie nie była prowadzona działalność podlegająca nadzorowi weterynaryjnemu, ani też nie zgłaszano zamiaru prowadzenia

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 391, zwana dalej „ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach”.

⁴ zwane dalej „Stowarzyszeniem TEMPL”.

⁵ Dz. U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002 ze zm., zwana dalej „ustawą o ochronie zwierząt”.

takiej działalności. Firma KALA posiadała natomiast zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt wydane przez wójta gminy Radziłów w dniu 5 października 2011 r. Wójt Gminy Radziłów decyzją z dnia 5 kwietnia 2012 r. cofnął zezwolenie, w związku z wypowiedzeniem przez firmę KALA umowy dzierżawy działki (będącej własnością gminy Radziłów) na której miało funkcjonować schronisko. Z przekazanej przez wójta gminy Radziłów informacji wynika, że na terenie dzierżawionym przez firmę KALA nie przebywały żadne psy. W opinii lekarsko-weterynaryjnej sporządzonej w dniu 8 listopada 2012 r. przez biegłego sadowego z zakresu weterynarii na zlecenie Prokuratury Rejonowej w Białymstoku⁶ biegły stwierdził, że: „Z oględzin wynika, że miejsce jest niedostosowane do potrzeb schroniska, jak również nic nie wskazuje na to, iż była tam prowadzona taka działalność”;

- z ustaleń kontroli NIK przeprowadzonej w Stowarzyszeniu TEMPL wynika, że zamiar prowadzenia schroniska w Sieruciowcach Stowarzyszenie TEMPL zgłosiło PLW w Sokółce 23 czerwca 2010 r. Decyzją PLW w Sokółce z 28 lipca 2010 r. schronisko zostało wpisane do rejestru podmiotów objętych nadzorem weterynaryjnym oraz nadano mu weterynaryjny numer identyfikacyjny 20113402. Podczas przeprowadzonej w dniu 27 maja 2011 r. kontroli PLW w Sokółce stwierdził, że na terenie posesji (gospodarstwa), gdzie miało być zlokalizowane schronisko przebywa 5 dorosłych psów będących własnością właściciela gospodarstwa. Na posesji nie rozpoczęto żadnych prac związanych z budową schroniska. Decyzją z 19 października 2011 r. PLW w Sokółce, po przeprowadzonych kontrolach, wobec niedostosowania schroniska do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁷, zakazał prowadzenia przez Stowarzyszenie TEMPL schroniska dla zwierząt w Sieruciowcach i wykreślił podmiot z rejestru podmiotów objętych nadzorem weterynaryjnym. Zezwolenie na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Sieruciowcach Stowarzyszenie TEMPL uzyskało od Wójta Gminy Nowy Dwór – decyzją z 30 września 2010 r. Z przekazanych przez Urząd Gminy w Nowym Dworze informacji wynika, że „schronisko nie funkcjonuje, a wydzierżawiony teren pod działalność nie jest zagospodarowany.”

[Dowód: akta kontroli str. 127-141, 254-263]

1.3. Zgodnie z obowiązującymi w latach 2011-2012 umowami, zawartymi z gminami na świadczenie usług w zakresie zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom, firma KALA zobowiązała się do: wylapywania bezpańskich zwierząt i ich transportu do schroniska (przy czym usługa miała być wykonana w terminie 24 godzin od zgłoszenia), uruchamiania procedury adopcyjnej w stosunku do zwierząt, co do których ustalenie właścicieli nie było możliwe oraz przedstawienia gminom na ich żądanie „dokumentacji co do dalszych losów zwierzęcia, przebytych szczepień, zabiegów lekarskich, umów adopcyjnych.” Miejsca, dokąd będą trafiały odłowione zwierzęta wskazano w umowach następująco:

- „Stowarzyszenie na rzecz Niesienia Pomocy dla Bezdomnych Zwierząt TEMPL” – zapis taki znajdował się w (obowiązujących w okresie objętym kontrolą) umowach z gminami Siemiatycze, Nurzec-Stacja, Grodzisk, Perlejewo, Klukowo i Drohiczyn z 27 grudnia 2010 r. i gminą Radziłów z 15 listopada 2010 r.;
- „Schronisko dla psów firmy KALA F.W. – Karol Kulesza”, podczas gdy faktycznie firma KALA nie prowadziła żadnego schroniska w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zdrowia zwierząt – zapis taki znajdował się w umowach zawartych w dniu 1 grudnia 2011 r. z gminami Nurzec-Stacja, Perlejewo, Grodzisk i Siemiatycze. W czasie obowiązywania tych umów – w styczniu i lutym 2012 r. - firma KALA odłowiła w Gminie Siemiatycze 4 psy, a w gminie Grodzisk 5 psów, czym naruszono dyspozycję art. 11

⁶ Ekspertyzę sporządzono w celu stwierdzenia czy firmy KALA i „Gajne Łąki” oraz Stowarzyszenie TEMPL prowadząc działalność nadzorowaną w postaci: zarobkowego transportu zwierząt, prowadzenia schronisk dla zwierząt oraz transportu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem takich schronisk spełniały wymagania weterynaryjne przewidziane dla tego rodzaju i zakresu działalności, a jeżeli nie – czy powodowały przez to zagrożenie epizootyczne lub epidemiczne.

⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 158, poz. 1657.

ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt, zabraniającego odławiania zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku.

[Dowód: akta kontroli str. 142-168, 207-212]

Pełnomocnik firmy KALA Pan Marek Kulesza wyjaśnił, że: „*Definicja schroniska nie jest jednoznaczna. W kraju funkcjonuje wiele miejsc przetrzymywania psów, które nie są schroniskiem. Zawierając umowy z gminami wskazywaliśmy, że zwierzęta trafią do schroniska, jednak jednocześnie wyraźnie stwierdzaliśmy, że istotą zawartej umowy jest sprawowanie opieki nad zwierzętami w imieniu gminy. Stowarzyszenie posiadało miejsca, w których zapewniona by była taka opieka, np. w Wasilkowie przy ul. Gajnej 36, Sieruciowcach – gospodarstwo prywatne pana Zbigniewa Bobryka, Radziłów, gdzie przez kilka miesięcy funkcjonowało schronisko oraz szereg miejsc zapewnianych przez członków Stowarzyszenia TEMPL*”. Wyjaśnił ponadto, że: „*Odłowienia przeprowadzono na zlecenie gmin. Pracownicy KALI po odłowieniu zwierzęcia transportowali je do schroniska w Radziłowie, Sieruciowcach lub w Wasilkowie. Wówczas podejmowano decyzję co dalej z tym psem będzie się działo. Psy były przekazywane do domów tymczasowych członków Stowarzyszenia TEMPL, gdzie szukano im nowych właścicieli lub członkowie sami przyjmowali te psy. Psy trafiały też bezpośrednio do adopcji lub zostawały w schronisku.*”

[Dowód: akta kontroli str. 125-126, 131-135]

Z informacji przekazanych przez gminy Siemiatycze, Grodzisk i Perlejewo⁸ wynika, że nie żądały one od firmy KALA dokumentów potwierdzających możliwość realizacji warunków umów. Jednocześnie firma KALA składając ofertę zawarcia umów z ww. gminami, które podpisano 1 grudnia 2011 r., nie informowała, że wskazane w przekazanych gminom projektach umów „*Schronisko dla psów firmy KALA F.W. – Karol Kulesza*” nie było objęte nadzorem weterynaryjnym, a więc nie było schroniskiem w rozumieniu art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt (zagadnienie opisano w punkcie 1.2. wystąpienia). Przed zawarciem umów datowanych na 1 grudnia 2011 r. firma KALA złożyła w gminach Grodzisk i Perlejewo kopię wydanego zezwolenia wójta gminy Radziłów z dnia 5 października 2011 r. na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt w Radziłowie, nie informując przy tym, że nie posiada decyzji PLW w Grajewie o objęciu schroniska nadzorem weterynaryjnym (zamiar prowadzenia takiej działalności nie został również zgłoszony do PLW w Grajewie). Przyjmując przedstawione przez firmę KALA dokumenty, wójtowie gmin Grodzisko i Perlejewo uznali, że wskazane w projektach umów schroniska spełniają wszystkie niezbędne wymagania. Z informacji przekazanych przez gminę Siemiatycze wynika natomiast, że umowę podpisano opierając się na dobrej współpracy w poprzednich latach.

Pełnomocnik firmy KALA Pan Marek Kulesza wyjaśnił, że: „*Nie pamiętam jakie dokumenty przedstawiałem dla tych wszystkich gmin. Być może nie przesłałem tam wszystkich dokumentów. Tak naprawdę gminy nie były zainteresowane formalnościami, chciały tylko jak najszybciej załatwić sprawę bezpańskich psów. Gminy nie wymagały żadnych dokumentów – wszystkie dokumenty wysyłałem z własnej inicjatywy. Dopiero w tym roku gminy zaczęły wysyłać zapytanie o oferty i precyzują w nich swoje wymagania*”.

[Dowód: akta kontroli str. 131-135, 169-176, 177-182, 183-191, 192-201, 202-204]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak wymaganych art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o czystości i porządku w gminach zezwolen na prowadzenie działalności przez firmę KALA w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie:
 - 13 gmin w 2011 r.,
 - 6 gmin w 2012 r.
- wskazywanie w 4 umowach zawartych z gminami Nurzec-Stacja, Perlejewo, Grodzisk i Siemiatycze w grudniu 2011 r. „*Schroniska dla psów firmy KALA F.W. – Karol Kulesza*” jako miejsca, gdzie trafią odłowione zwierzęta, podczas gdy KALA

⁸ przekazanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, Dz. U. z 2012 r., poz. 82, zwanej dalej „ustawą o NIK”.

nie prowadziła w tym czasie schroniska w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zdrowia zwierząt,

- odłowienie w styczniu i lutym 2012 r. w gminie Siemiatycze i Grodzisk 9 psów bez zapewnienia im miejsca w schronisku, do czego zobowiązywał art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt,
- przedłożenie przez firmę KALA w gminach Grodzisk i Perlejewo (podczas ubiegania się o zlecenie usług wyłapywania zwierząt) zezwolenia wójta gminy Radziłów z dnia 5 października 2011 r. na prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt w Radziłowie, bez poinformowania gmin, że miejsce to nie jest objęte nadzorem weterynaryjnym PLW w Grajewie, a tym samym nie jest schroniskiem w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zwierząt.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność firmy KALA w badanym obszarze.

2. Realizacja umów z gminami

Opis stanu faktycznego

2.1. Firma KALA świadczyła usługi w zakresie wyłapywania i odbioru bezpańskich zwierząt:

- w 13 gminach w 2011 r.,
- w 6 gminach w 2012 r.

Analiza 11 umów zawartych z 7 gminami na świadczenie usług w tym zakresie wykazała, że nie zawierały one obligatoryjnych elementów wskazanych w § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt⁹, tj.:

- nie wskazano urzędzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta będą wyłapywane,
- nie określono środków do przewozu zwierząt,
- nie zapewniono, w razie potrzeby, pomocy lekarsko-weterynaryjnej,
- nie wskazano miejsca przetrzymywania wyłapanych zwierząt przed przewiezieniem do schroniska.

Pełnomocnik firmy KALA Pan Marek Kulesza, wyjaśnił, że: „Umowy, które były przedstawiane dla gmin były opiniowane i przerabiane przez radców prawnych. Do żadnej z podpisanych umów nie wniesiono zastrzeżeń i nie zwrócono nam uwagi, iż powyższe umowy nie zawierają ww. postanowień. Przy z każdej z umów, gminy miały informacje, czym dysponuje stowarzyszenie TEMPL, które użyczało wszystkich sił i środków w celu realizacji umów przez KALĘ. /.../ Przedkładano także oświadczenie pełnomocnika Stowarzyszenia TEMPL o posiadaniu uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności – jeżeli ustawy nakładają posiadanie takich uprawnień oraz o posiadaniu kadry mającej niezbędną wiedzę i doświadczenie w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, korzystania z usług specjalistycznej przychodni.”

Firma KALA w dniu 12 marca 2010 r. zawarła ze Stowarzyszeniem TEMPL na czas nieokreślony umowę, w której zobowiązała się do przekazywania karmy dla zwierząt, pokrycia kosztów opieki weterynaryjnej i kosztów szkoleń wolontariuszy Stowarzyszenia TEMPL, w zamian za przejmowanie przez Stowarzyszenie TEMPL opieki nad bezpańskimi zwierzętami przekazanymi przez firmę KALA, przetrzymywania bezpańskich zwierząt w „Domach Tymczasowych” oraz zapewnienia im schronienia, wyżywienia, opieki weterynaryjnej i dozoru całodobowego do czasu ustalenia prawowitych właścicieli lub uruchomienia „procedury adopcyjnej”.

[Dowód: akta kontroli str. 125-126, 142-168, 205-206, 207-212]

2.2 W dniu 30 sierpnia 2011 r. Firma KALA zawarła na czas nieokreślony z Gabinetem Weterynaryjnym „Biały Kiel” w Wasilkowie umowę na zapewnienie pomocy lekarsko-weterynaryjnej wyłapanym zwierzętom. Ponadto KALA korzystała doraźnie z usług specjalistycznych przychodni w Białymstoku. Opieka weterynaryjna obejmowała szczepienia, leczenie i badania kontrolne.

[Dowód: akta kontroli str. 213-230]

⁹ Dz. U. Nr 116, poz. 753, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt”.

2.3. W firmie KALA nie była prowadzona ewidencja odłowionych zwierząt. Dowodem przyjęcia psów przez KALĘ były protokoły odbioru zwierząt z gmin oraz wystawione faktury. Z wyjaśnień pełnomocnika KALI Pana Marka Kuleszy wynika, że nie wie dokładnie ile zwierząt zostało wylapanych od rozpoczęcia działalności przez firmę KALA, Stowarzyszenie TEMPL oraz firmę „Gajne Łąki”. Z szacunkowej liczby wylapanych przez te podmioty 450 zwierząt, około 350 zostało odłowionych przez KALĘ. *„Dane nie były gromadzone w żadnym rejestrze. Nie uporządkowywałem ich, były one przechowywane luzem razem z innymi dokumentami. Sporządzone dokumenty, w zależności od miejsca gdzie akurat przebywałem, były gromadzone w Wasilkowie lub w Sokolach.”*

Na podstawie faktur opłaconych przez 13 gmin, w których firma KALA wylapywała zwierzęta oraz informacji przekazanych z 5 gmin ustalono, że w od początku 2011 r. do 1 lutego 2012 r., tj. do czasu zawieszenia działalności firma KALA odłowiła:

- w 2011 r. – 92 psy,
- w 2012 r. – 9 psów.

[Dowód: akta kontroli str. 10-123, 125-126, 169-176, 183-191, 231-232, 251-253]

Odłowione zwierzęta nie były oznaczane w sposób umożliwiający ustalenie tożsamości zwierzęcia i ujmowane w ewidencji, co uniemożliwia dokładne ustalenie liczby oraz zweryfikowanie dalszych losów tych zwierząt. Z wyjaśnień pełnomocnika firmy KALA Pana Marka Kuleszy wynika, że *„po odłowieniu psy przewożono do Radziłowa, Sieruciówiec lub Wasilkowa, skąd były przekazywane do domów tymczasowych członków Stowarzyszenia TEMPL lub adoptowane przez członków Stowarzyszenia TEMPL lub osoby prywatne. Stowarzyszenie TEMPL przejmowało opiekę nad bezpańskimi zwierzętami od firmy KALA na podstawie umowy zawartej w dniu 12 marca 2010 r. Na podstawie umowy¹⁰ Stowarzyszenie TEMPL zobowiązało się ponadto do przetrzymywania w Domach Tymczasowych zwierząt i zapewnienia im schronienia, wyżywienia, opieki weterynaryjnej i dozoru całodobowego. Za świadczenie powyższych usług firma KALA zobowiązała się do przekazywania karmy dla zwierząt, pokrywania kosztów opieki weterynaryjnej oraz kosztów szkoleń wolontariuszy Stowarzyszenia TEMPL”*.

Odłowienie zwierząt w gminie oraz ich przekazanie do Stowarzyszenia TEMPL lub osoby adoptującej dokumentowano następująco:

- wystawiano raport z odłowienia, którego egzemplarz pozostawiano w gminie. Raport zawierał takie informacje jak: miejsce odłowienia, ilość odłowionych psów ich opis (wygląd, wiek, płeć), data wylowienia oraz cel przyjęcia (opieka, adopcja). Był on podpisywany przez pracownika gminy oraz pracownika KALI dokonującego odbioru psów,
- sporządzano protokół przyjęcia psa przez Stowarzyszenie TEMPL od firmy KALA zawierające informacje ujmowane w raportach z odłowienia,
- w razie adopcji psa sporządzano umowę adopcyjną, bądź też jeżeli adopcji dokonano za pośrednictwem członka Stowarzyszenia TEMPL, to do dokumentów załączano informację z danymi nowego właściciela.

[Dowód: akta kontroli str. 125-126, 205-206, 231-232, 233-250]

2.4. W firmie KALA nie ustalono zasad przekazywania zwierząt do adopcji. Nie pobierano też żadnych opłat z tytułu adopcji. Pełnomocnik firmy KALA Pan Marek Kulesza wyjaśnił, że pies oddawany do adopcji jest wyposażony w smycz, obroże i indywidualną karmę. Dodał też, że uważa, *„że nie jest potrzebna zgoda gmin na adopcję psa wcześniej wylowionego, albowiem z chwilą przekazania tego psa staje się on naszą własnością. U nas nie stosuje się opłaty dobowej z tytułu przetrzymywania psa. O adopcji psa decydują opiekun, bądź ja osobiście. Decyzja o adopcji nie jest konsultowana z gminami.”*

Umowy podpisane z gminami zawierały zapis, że *„w stosunku do zwierząt domowych których ustalenie prawowitych właścicieli nie jest możliwe zostanie uruchomiona procedura adopcyjna”*. Umowy nie określały bliżej zasad i warunków przeprowadzania adopcji zwierząt.

¹⁰ opisanej w punkcie 2.1 niniejszego wystąpienia.

Z zawartych umów adopcji wynika, że część zwierząt odłowionych przez firmę KALA zostało adoptowanych przez pełnomocnika firmy KALA oraz prezesa Stowarzyszenia TEMPL (o czym, oprócz umów adopcyjnych świadczy protokół kontroli weterynaryjnej przeprowadzonej 30 sierpnia 2012 r. w schronisku w Sokolach, gdzie przebywały 24 psy będące według oświadczenia Pana Marka Kuleszy jego własnością) oraz wyniki dokonanej podczas kontroli NIK w Stowarzyszeniu TEMPL analizy 30 losowo wybranych umów adopcyjnych oraz protokołów przyjęcia bezpiecznego zwierzęcia z 2012 roku, w których podano informacje o osobach adoptujących – z dokumentów tych wynikało, że w 7 przypadkach adopcji dokonał Marek Kulesza.

Zagadnienie adopcji było także analizowane w opinii lekarsko-weterynaryjnej sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu weterynarii na zlecenie Prokuratury Rejonowej w Białymstoku¹¹. Biegły w opinii stwierdził, że wyłapane psy „.../ były od razu adoptowane przez członków rodziny Kulesza, jaki i członków Stowarzyszenia TEMPL, te osoby z kolei przekazywały psy następnym osobom, co było potwierdzane wpisem w umowie adopcyjnej. Jednakże nigdy w żadnym ze schronisk nie był prowadzony wykaz zwierząt /.../ umożliwiający identyfikację odłowionych i adoptowanych zwierząt oraz możliwość weryfikacji ich dalszego losu.”

[Dowód: akta kontroli str. 125-126, 231-232, 233-250]

2.5. Na podstawie faktur opłaconych przez gminy oraz informacji przekazanych z 5 gmin ustalono, że w od początku 2011 r. do 1 lutego 2012 r., tj. do czasu zawieszenia działalności firma KALA z tytułu wyłapywania bezdomnych zwierząt osiągnęła przychód w wysokości 145.882 zł, w tym:

- w 2011 r. – 133.088 zł, w tym 60.272 zł z tytułu opłaty stałej i 72.816 zł za odłowienie 92 psów,
- w 2012 r. – 12.731 zł, w tym 4.428 zł z tytułu opłaty stałej i 8.303 zł za odłowienie 9 psów.

Wykonanie zadania – odłowienia psów – potwierdzał podpisem pracownik zleciodawcy – właściwego urzędu gminy na raporcie z odłowienia zwierząt.

Psy odłowione w 2012 r. pochodziły wyłącznie z gmin Grodzisk i Siemiatycze – zagadnienie opisano w punkcie 1.3. niniejszego wystąpienia. Firma KALA dokonała odłowienia tych zwierząt, wystawiła fakturę i przyjęła należność w wysokości 8.302 zł pomimo, iż nie zapewniła tym zwierzętom miejsca w schroniskach, do czego zobowiązywał art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt.

[Dowód: akta kontroli str. 10-123, 169-203, 251-253]

2.6. Gminy nie korzystały z zastrzeżonych w umowach możliwości kontroli realizacji postanowień umowy, ani też dokumentacji dotyczącej dalszych losów zwierząt, przebytych szczepień, zabiegów lekarskich i umów adopcyjnych i nie przeprowadziły w latach 2011-2012 w firmie KALA żadnych kontroli.

W latach 2011-2012 powiatowi lekarze weterynarii nie przeprowadzali żadnych kontroli na posesjach wykorzystywanych przez firmę KALA w Wasilkowie i Radziłowie. Kontrole przeprowadzone przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Sokółce na terenie planowanego schroniska w Sieruciowcach opisano w punkcie 1.2 wystąpienia.

[Dowód: akta kontroli str. 127-130, 250]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- umowy na wyłapywanie bezpiecznych zwierząt nie zawierały obligatoryjnych elementów wskazanych w § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt, tj.: nie wskazano urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta będą wyłapywane, nie określono środków do przewozu zwierząt, nie zawarto zapisów o zapewnieniu pomocy lekarsko-weterynaryjnej, nie wskazano miejsca przetrzymywania wyłapanych zwierząt przed przewiezieniem do schroniska,

¹¹ Przywołanej w punkcie 1.2. niniejszego wystąpienia.

Ocena częściowa

- realizację w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 1 lutego 2012 r. umów na wyłapywanie i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w warunkach braku zezwoleń wójtów gmin na wyłapywanie zwierząt wymaganych art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o czystości i porządku w gminach, a ponadto w 2012 r. także bez zapewnienia wyłapanym zwierzętom miejsca w schroniskach objętych nadzorem weterynaryjnym, do czego zobowiązywał art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt. Z tytułu realizacji tych umów obciążono gminy należnością w wysokości 145.882 zł.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność firmy KALA w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski pokontrolne

Uwagi

Z uwagi na zawieszenie działalności firmy KALA Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

NIK zauważa jednocześnie, że w przypadku wznowienia przez kontrolowany podmiot działalności w zakresie będącym przedmiotem niniejszej kontroli NIK, tj. dotyczącym wyłapywania bezdomnych zwierząt i opieki nad nimi, powinna być ona prowadzona zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w tym w szczególności przepisami ustawy o ochronie zwierząt i ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz ich aktami wykonawczymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku

Białystok, dnia 18 stycznia 2013 r.

Kontroler
Tomasz Suchowierski
Główny specjalista k. p.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis

.....
podpis